

خسونت علیه زنان

مقایسه‌ی ناامیدی،

پرخاشگری و فشار عصبی

پس از آسیب در

زنان قربانی خسونت همسر و زنان عادی

نویسنده: نفیسه ملاقلی

مصحح: محمدرضا ملاقلی

عنوان و نام پدیدآور: خشونت علیه زنان: مقایسه ناامیدی، پرخاشگری و فشار عصبی پس از آسیب در زنان قربانی خشونت همسر و زنان عادی / مولف نفیسه ملاقلی.

مشخصات نشر: اصفهان: ترنم اندیشه، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۹۶ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۶۷۹۴-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان دیگر: مقایسه ناامیدی، پرخاشگری و فشار عصبی پس از آسیب در زنان قربانی خشونت همسر و زنان عادی.

موضوع: Women -- Violence against

موضوع: زنان -- خشونت علیه

موضوع: Violence

موضوع: خشونت

رده بندی کنگره: HV۶۲۵۰/۴

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۸۸

شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۹۰۷۰۱

خشونت علیه زنان

مولف: نفیسه ملاقلی

انتشارات: ترنم اندیشه

مصحح: محمدرضا ملاقلی

مدیر هنری: نفیسه میرفندرسکی

مدیر داخلی: فرشته میرفندرسکی

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۴۰۰

تعداد صفحات: ۹۶ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۶۷۹۴-۱

تیراز: ۵۰۰ نسخه

بهاء: ۴۰/۰۰۰ تومان

رایانامه الکترونیکی ناشر:

tarrannomandisheh@gmail.com

❖ کلیه حقوق چاپ برای مؤلف محفوظ است. ❖

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
۱۵	 خشونت علیه زنان در نگاه آماری
۱۷	 خشونت و اشکال آن
۲۲	 شیوع خشونت خانگی
۲۴	 علل و زمینه‌های خشونت خانگی
۳۰	 الگوی خشونت
۳۳	 ناامیدی و خشونت
۳۵	 علل پیدایش ناامیدی
۳۷	 عمده‌ترین علل مرتبط با ناامیدی
۳۹	 تئوری‌های مختلف در رابطه با امید و ناامیدی
۴۲	 واکنش‌های ناشی از ناامیدی
۴۵	 پرخاشگری
۴۷	 انواع پرخاشگری

۴۸	علل و عوامل پرخاشگری
۴۹	دیدگاه‌ها در منشأ و علت پرخاشگری
۵۲	نظریه‌های مربوط به خشونت و پرخاشگری
۵۹	فشار عصبی پس از آسیب
۶۱	نشانه‌ها و معیارهای ۵ DSM برای اختلال استرس پس از سانحه (PTSD)
۶۵	اسپی‌فایر (مشخص کننده)
۶۶	همه‌گیر شناسی
۶۷	سبب شناسی
۶۹	عوامل خطر ساز و عوامل مربوط به پیش آگهی
۷۰	اختلالات همراه
۷۱	پیامدهای کارکردی اختلال استرس پس از سانحه
۷۱	درمان
۷۵	کلام آخر
۷۹	فهرست منابع

مقدمه

خشونت^۱ از پدیده‌های اجتماعی است که علیرغم پیشرفت‌های تمدن، فناوری و اقدامات بین‌المللی فراوان در مقابله با آن، همچنان در تمامی نقاط جهان مشاهده می‌گردد. خشونت طبق تعریف سازمان جهانی بهداشت^۲ عبارت است از: استفاده عمدی از نیرو یا قدرت فیزیکی، ارعاب یا تهدید علیه خود یا دیگری که منجر به آسیب، مرگ، آسیب روانی یا احتمال این موارد شود و هرگاه مبتنی بر اختلاف جنسیت و متوجه زنان باشد خشونت علیه زنان به شمار می‌آید (سازمان جهانی بهداشت، ۲۰۱۶).

خشونت علیه زنان موضوعی است که هم در محدوده عمومی (جامعه) و هم در محدوده خصوصی (خانواده) اتفاق می‌افتد. در محدوده عمومی خشونت در

۱. Violence

۲. World Health Organization

عرصه‌هایی نظیر آداب و رسوم، فرهنگ شفاهی و کتبی، تفاسیر سنتی از دین و موسسات اجتماعی صورت می‌گیرد و در محدوده خصوصی، هم در خانه پدر و هم در خانه شوهر اتفاق می‌افتد (تعاونی، گنجی و قماش، ۱۳۹۷) و شایع‌ترین خشونت در محدوده خصوصی، خشونت از طرف همسر می‌باشد (جوکز، فولو، ناود و همکاران^۱، ۲۰۱۷).

خشونت از طرف همسر در انواع گوناگون آن اعم از جسمی، جنسی، روانی و اقتصادی آثار شوک و جبران‌ناپذیری بر زندگی قربانی داشته و تأثیر سوء بر زندگی فرزندان به جای می‌گذارد؛ در عین اینکه بهای اجتماعی و اقتصادی این رفتار برای جامعه نیز بسیار سنگین است. شاید بتوان مهم‌ترین اثر نامطلوب خشونت علیه زنان را خدشه‌دار کردن کرامت ذاتی و انسانی زنان دانست، چرا که نافی حیثیت و ارزش انسان‌هاست. از دیگر عواقب خشونت علیه زنان از طرف همسر، ایجاد ترس و عدم امنیت در زندگی زنان است (محسنی تبریزی، کلدی و جوادیان زاده، ۱۳۹۲).

خشونت نه تنها متوجه قربانی و شخص خشونت دیده است بلکه تا حد گسترده‌ای روح و روان شاهدین خشونت و به طور خاص فرزندان خانواده را تحت تأثیر فرسایشی خود قرار می‌دهد. علاوه بر این، تأثیر خشونت علیه همسران چون موجی با شعاع وسیع در جامعه پخش می‌شود و به یکایک افراد می‌رسد (محسنی تبریزی، کلدی و جوادیان زاده، ۱۳۹۲).

به همین دلیل درک درست ماهیت و دامنه خشونت علیه زنان از طرف همسر و توجه به آثار و پیامدهای متعدد آن و یافتن ابزاری برای کاهش رفتارهای خشونت‌آمیز ضروری و مساله‌ای مربوط به عموم جامعه است. بنابراین در راستای

۱. Jewkes R, Fulu E, Naved et al &

دستیابی به اهداف مذکور، پژوهش حاضر در نظر دارد ناامیدی^۱، پرخاشگری و فشار عصبی پس از آسیب را در زنان قربانی خشونت همسر و زنان عادی مورد بررسی قرار دهد.

خشونت علیه زنان یکی از مهم‌ترین مشکلات حقوق بشر و سلامتی در سطح جهان به شمار می‌رود (میر^۲، ۲۰۱۶) که نه تنها حقوق، سلامت، رفاه و شخصیت زنان، بلکه بنیان خانواده و جامعه را نیز با تهدید جدی مواجه می‌کند (کلارک، فرگوسن، شرستا و همکاران^۳، ۲۰۱۸). شایع‌ترین خشونت علیه زنان، توسط همسر صورت می‌گیرد و با عنوان همسر آزاری^۴ علیه زنان شناخته می‌شود که عبارت است از اعمال هرگونه بدرفتاری عمدی نسبت به زن توسط همسر (میر، ۲۰۱۶).

همسر آزاری به مراتب از آنچه به نظر می‌آید، رایج‌تر است. آمار سازمان جهانی بهداشت بیانگر آن است که شریک زندگی ۱۶ تا ۵۲ درصد زنان با آنان با خشونت رفتار می‌کنند (سازمان جهانی بهداشت، ۲۰۱۶). در ایران نیز خشونت علیه زنان از سوی همسران یک معضل مهم اجتماعی است. در پیمایش ملی گسترده‌ای که در ۲۸ استان ایران در سال ۱۳۸۸ صورت گرفت، گزارش‌ها نشان داد که ۶۶ درصد زنان حداقل یک‌بار در طول زندگی مشترک خود با خشونت همسر مواجه شده‌اند (داسارند، پناغی و موتابی، ۱۳۹۶) و بیشتر زنان حاضر در دادگاه‌ها و متقاضی طلاق از یکی از جنبه‌های خشونت (فیزیکی، اقتصادی، روانی، اجتماعی، کلامی و جنسی) در رنج بودند (عطادخت و زارع، ۱۳۹۴).

۱. Hopelessness

۲. Meier

۳. Clark, Ferguson, Shrestha & et al

۴. Spouse Abuse